

СТИВЪН КИНГ
ДА СЕ ВОЗИШ НА
ВАГОНЧЕТО НА СМЪРТТА

Превод от английски: Весела Прошкова, 2002

chitanka.info

Мисля, че в увода към настоящия сборник казах всичко необходимо за този разказ. Пресъздал съм история, каквато можете да чуete във всяко провинциално градче. Също като в друг мой разказ от по-ранен период („Жената в стаята“, поместен в сборника „Нощна смяна“) се опитвам да споделя какво почувствах, като узнах, че майка ми е на смъртно легло. В живота на повечето от нас неизбежно настъпва момент, в който сме принудени да приемем като действителност смъртта на любими хора... а оттам и факта за собствената ни приближаваща смърт. Може би най-добрият сюжет в романите и разказите на ужаса е именно нашата необходимост да проумеем тайна, която се разгадава само с помощта на оптимистично въображение.

През живота си не съм разказвал на никого тази случка и не вярвах, че ще го сторя — не от страх, че ще ме помислят за лъжец... а защото се срамувах... и защото аз съм *главният герой*. Винаги съм имал усещането, че ако я разкажа, не само ще омаловажа случилото се, но ненужно ще очерня себе си; ще превърна историята в банален разказ, подобен на онези разкази за призраци и духове, с които преди лягане ръководителят в скаутския лагер плаши хлапетата. Може би се страхувах, че ако, докато я разказвам на някого, я чуя със собствените си уши, ще се помисля за лъжец. Ала след смъртта на майка ми си разбих съня. Задрямвах, но след малко се сепвах и откривах, че изобщо не ми се спи и че треперя. Оставях включена нощната лампа, което донякъде помагаше, но не колкото си мислите. Забелязали ли сте, че нощем сенките са много-много повече? Дори когато осветлението е включено, пак са прекалено много. Казваш си, че онези, издължените, може да са сенки на какво ли не.

На каквото ти дойде на ума.

* * *

Бях първа година студент в Мейнския университет, когато госпожа Маккърди ми телефонира да ме съобщи за мама. Не помня баща си, защото е починал, когато съм бил твърде малък, нямах братя или сестри, затова ние двамата, Алан и Джийн Паркър, бяхме сами срещу целия свят. Госпожа Маккърди, съседката от къщата, намираща се срещу нашата, ми телефонира в апартамента, в който живеех с още трима колеги от университета. Каза, че е намерила номера в бележника, прикрепен с магнит за вратата на хладилника на мама.

— Получила е удар — обясни, говорейки провлечено като всички янки — докато е била на работа в ресторанта. Ама ти да не хукнеш като бесен насам, чу ли? Докторът вика, че майка ти е прескочила трапа, щото е в съзнание и говори.

— Добре, но дали говори свързано? — попитах. Мъчех се да говоря спокойно и дори шеговито, ала сърцето ми биеше до пръсване, внезапно ми се стори, че в дневната е прекалено горещо. Бях сам в апартамента — беше сряда и колегите ми имаха лекции през целия ден.

— И още как! Първото, което каза, бе да ти се обадя, ама да гледам да не ти изкарам ангелите. Май е свързано, а?

— Да — промърморих. Въпросът е, че наистина се изплаших. Как ще се почувствате, ако ви съобщят, че са закарали майка ви с линейка в болницата?

— Заръча да не мърдаш от там и да си гледаш науката. Другата седмица, ако не си много зает, ела да я видиш.

„Как не! — помислих си. — Как ли пък няма да остана през двата почивни дни в скапания апартамент, докато майка ми лежи в болницата на хиляди километри от тук и може би е на прага на смъртта.“

— Не бой се, синко — продължи приказливата госпожа Маккърди. — Майка ти още е млада и държелива. Само дете напоследък качи бая килограми и кръвното ѝ е височко. Отгоре на всичко пуши... Ако иска да поживее някоя и друга годинка повече, трябва да откаже цигарите.

Съмнявах се, че мама ще спре цигарите... независимо от здравословното си състояние. Беше заклетя пушачка. Благодарих на госпожа Маккърди, че ме държи в течение.

— Веднага щом се прибрах, ти звъннах. Та кога каза, че ще дойдеш, Алан? В събота ли? — В гласа ѝ долових подигравателни нотки, сякаш тя се съмняваше, че ще посети болната си майка.

Надникнах през прозореца — беше прекрасен октомврийски следобед, кристалносиньото небе на Нова Англия се извисяваше над дърветата, които ронеха пожълтели листа по тротоарите на Мил Стрийт. Погледнах часовника си. Три без двайсет. Телефонът иззвъня тъкмо когато тръгнах към университета — семинарът по философия започваше в четири.

— Шегуваш ли се? — възкликнах с престорено възмущение. — Чакайте ме още тази вечер.

Тя се изсмя, после се закашля — помислих си, че е адски нахално от нейна страна да поучава някого да се откаже от пушенето, след като пали една от другата любимите си цигари „Уинстън“.

— Браво, моето момче. Сигурно първо ще отидеш в болницата, после ще се прибереш в къщата, а?

— Да, сигурно — смотолевих. Нямаше смисъл да ѝ обяснявам, че скоростната кутия на вехтата ми кола се е прецакала, поради което през близкото бъдеще таратайката нямаше да мръдне от мястото си. Казах си, че ще пътувам на автостоп до Луистън, после ще помоля някой да ме закара до родния ми дом в Харлоу, ако не е станало прекалено късно. В случай, че се забавех в болницата, щях да подремна на стол в чакалнята. И друг път се бях придвижвал по този начин, за да се прибера у дома от университета. Или пък бях прекарвал нощта облегнат на автомат за кока-кола.

— Ще оставя ключа под червената ръчна количка — заяви госпожа Маккърди. — Сещаш се за какво говоря, нали?

— Разбира се. — До вратата на бараката в задния двор майка ми държеше вехта ръчна количка, в която през лятото засаждаше цветя. Като се замислих за количката, сякаш за пръв път осъзнах какво се е случило; майка ми е в болницата, къщичката в Харлоу, в която бях израснал, тази вечер ще остане тъмна, защото няма кой да включи осветлението след падането на мрака. Госпожа Маккърди можеше да си разправя, че мама е млада, но когато си на двайсет и една, четирийсет и седем годишната ти майка ти изглежда на преклонна възраст.

— Карай внимателно, Алан. Не бързай. Както казват ченгетата, не превишавай скоростта.

Разбира се, скоростта на придвижването ми щеше да зависи от шофьора, който благоволи да ме качи на автостоп; честно казано, надявах се да се случи човек, който кара като луд. Нямах търпение по-скоро да стигна до Областната болница в Мейн. Нямах смисъл обаче да създавам излишни тревоги на госпожа Маккърди.

— Няма — отговорих. — Още веднъж благодаря.

— Няма защо. И бъди спокоен, майка ти ще се справи. Божке, как ще се зарадва, като те види!

Затворих, после написах бележка до моите съквартиранти, обяснявайки какво се е случило и къде отивам. Помолих Хектор Пасмор, на когото можех да разчитам, да се свърже с моите преподаватели и да им разкаже за неприятностите ми, за да не ме обвинят в самоволно отсъствие от лекциите — двама-трима от тях бяха много докачливи на тази тема. Натъпках в раницата една смяна бельо и поразкъсан екземпляр от „Увод във философията“ и потеглих на път. Само след седмица се отказах от този предмет, въпреки че имах високи оценки. През онази нощ мирогледът ми коренно се промени, а учебниците по философия не предлагаха отговори на въпросите, които ме вълнуваха. Вече знаех, разбирате ли — под повърхността — и нито един учебник не обяснява какво представляват. Струва ми се, че понякога е за предпочитане да забравиш за съществуването им. Стига да можеш, разбира се.

* * *

Разстоянието от Мейнския университет в Ороно до Луистън в окръг Андроскогин е сто деветдесет и два километра, а най-краткият път до там е по шосе № 95. Само че ако пътуваш на автостоп, магистралата не е най-добрият избор; щатските полицаи най-безцеремонно те изритват дори ако само стоиш на банкетата; случи ли се да те спипа едно и също ченге, глобата ти е в кърпа вързана. Ето защо тръгнах по шосе № 68, което минава югозападно от Бангор. Движението по този път е доста оживено и ако не приличаш на психар,

избягал от лудницата, винаги ще се намери някой да те качи. Пък и ченгетата не са толкова нахъсани и, общо взето, те оставят намира.

Първият шофьор, който ме взе, беше някакъв намусен застрахователен агент. След като ме свали в Нюпорт, двайсетина минути стоях в вдигнат палец на кръстопътя с шосе №2, после над мен се смили старец, пътуващ за Боудънам. Докато шофираше, той непрекъснато се пипаше отпред, като че ли се мъчеше да хване нещо, което пълзи по чатала му.

— Жена ми все ми викаше, че ще свърша в канавката с нож в гърба, ако продължавам да качвам стопаджии — обясни той, — ама като видя младок да стои край пътя, ми идва наум за моите си младини. Хабер си нямаш колко пъти съм вдигал палец. А гледай какво стана — тя от четири години гние в гроба, а аз съм жив и здрав и си карам все същия стар додж! Понявгаш ми е много чоглаво без нея! — Отново се хвана за чатала и попита: — А ти къде отиваш, синко?

Обясних му причината, поради която искам да се добера до Луистън.

— Гадна работа — промърмори той. — Горкичката ти майка! Много съжалявам!

Съчувствието му беше толкова искрено и спонтанно, че неволно се просълзах. Примигнах, за да не се разплача. Последното, което исках, бе да избухна в ридания пред стареца, шофиращ вехта таратайка, воняща на урина.

— Госпожа Маккърди — съседката, която ми съобщи новината — каза, че положението не е толкова сериозно. Майка ми е още млада, едва четирийсет и осем годишна е.

— Тъй си е, обаче ударът е лоша работа. — Изглеждаше искрено загрижен. Костеливите му пръсти като нокти на граблива птица се вкопчиха в провисналия панталон от груб зелен плат. — Да, винаги има опасност да стане някоя бяля! Знаеш ли какво, синко, щях да те закарам право в болницата, честна дума, щях да те оставя пред главния вход, ако не бях обещал на брат ми Ралф да отидем в старческия дом в Гейтс! Жена му е там, хванала я е онази болест на забравянето... Да пукна, ако си спомням как й викаха... май беше Андерсън... не, Алварец или нещо такова.

— Алцхаймер — казах.

— Тъй, тъй. Май и мен започва да ме хваща. Да му се не види, как ми се иска да те закарам!

— Не е необходимо. Лесно ще се придвижа от Гейтс до Луистън.

— Тъй си е. Горката жена! Толкова е млада! Още няма и петдесет! — Пак се зачеса отпред. — Скапаният бандаж ще ме побърка! — възкликна, после се изкиска — едновременно отчаяно и развеселено. — Гадна херния! Запомни от мен, синко — ако живееш дълго, чарковете ти се скапват. Накрая Господ ти тегли як шут отзад, да го знаеш! Хм, ама ти си добро момче, щом си зарязал учението и си хукнал при горкичката жена!

— Тя е прекрасна майка — промълвих и очите ми отново засмъдяха от напирещите сълзи. Като заминах да уча в Мейн, не изпитвах носталгия по родния дом — само първата седмица ми беше малко криво — но в този момент ужасно ми домъчня за вкъщи и за мама. Както вече споменах, с нея сме сам-самички на света, нямаме близки родственици. Не можех да си представя живота без нея. Госпожа Маккърди каза, че мама е прескочила трапа. „Дано не ме е излъгала, глупачката! — помислих си. — Дано!“

Известно време двамата със стареца мълчахме. Той не беше шофьорът-фурия, за който мечтаех — караше с шейсет километра в час, само чат-пат преминаваше в другото платно, но разстоянието беше голямо, пък и трябваше да съм благодарен, че съм намерил някой да ме качи. Шосе №68 се разстиляше пред нас като дълъг бинт, развиван от невидими пръсти; от двете му страни се нижеха безкрайни гори, градчетата се мяркаха за една-две минути, после оставаха зад нас — Ню Шарън, Офелия, Уест Офелия, Ганистан (ако щете вярвайте, но на времето това градче се наричаше Афганистан), Меканик Фолс, Касъл Вю, Касъл Рок — във всяко неизменно имаше бар и бензиностанция на самообслужване. Отминаващият ден сякаш изцеди ярката синева на небето и то избледня; старецът включи първо сигналните светлини, после фаровете. Изглежда, не забелязваше, че кара на дълги, въпреки че шофьорите на автомобилите, пътуващи в отсрещното платно, също включваха фаровете на дълги светлини, за да го подсетят, че ги заслепява.

— Жената на брат ми даже не помни името си — промърмори. — Хал-хабер си няма от нищичко! Направо я скапа тая болест на Андерсън, синко! А погледът ѝ е един... тя като че ли казва:

„Изведете ме от тук!“... или би го казала, ако си спомни думите! Сещаш ли се какво имам предвид?

— Да — отвърнах. Дълбоко си поех въздух и се запитах дали миризмата на урина лъха от стареца, или той има куче, което често се вози до него. Чудех се дали ще се обиди, ако сваля стъклото. В края на краищата се пристраших, през прозореца лъхна свеж въздух. Очевидно това не му направи впечатление, както не му правеха впечатление сигналите на другите шофьори.

Към седем часа превахме хълма преди Уест Гейтс и моят шофьор възкликна:

— Гле'й, гле'й, синко! Луната! Бива я, а?

Небесното светило наистина го биваше — грамадна оранжева топка, увиснала на хоризонта. Незнайно защо ми се стори, че в нея има нещо злоещо. Изглеждаше и бремна, и порочна. Докато се вирах в нея, внезапно ми хрумна ужасяваща мисъл — ами ако майка ми не ме познае, когато застана до леглото й? Ами ако напълно е загубила паметта си и хал-хабер си няма от нищичко? Ами ако лекарят ми каже, че някой трябва да се грижи за нея до края на живота й? Този някой ще бъда аз, разбира се — тя си няма никого друго. Ще трябва да се сбогувам с университета. Какво ще кажете по въпроса, приятели и съседи?

— Пожелай си нещо, момче! — извика старецът. От възбуда гласът му изтъня и стана някак неприятен и остър — сякаш парченца стъкло се забиваха в тъпанчетата ми. Отново се зачеса отпред, нещо изплющя като разтеглен ластик. Запитах се как е възможно при такова дърпане и усукване да не откъсне топките си, ако ще да носи и два бандажа. — Пожелаеш ли си нещо по пълнолуние, винаги се сбъдва, така знам от баща ми.

Пожелах си, като вляза в болничната стая, майка ми да ме познае, очите й да проблеснат, да произнесе името ми. Пожелах го, но след миг си пожелах да не го бях искал; хрумна ми, че каквото и да си пожелаеш под светлината на тази злоеща луна, няма да е на добро.

— Ах, синко! — въздъхна старецът. — Моето желание е жена ми да е жива. Ще й се извиня за всяка крива дума, дете съм й казал!

След двацет минути, когато небето на запад още светлееше, а разплутата луна все така се кокореше от небето, пристигнахме в Гейтс Фолс. На кръстовището с Плезант Стрийт има светофар, който винаги

е на жълто. Малко преди да го наближим, моят шофьор зави надясно, като блъсна в банката предното дясно колело на доджа. От внезапния удар едва не си прехапах езика. Старецът предизвикателно ме изгледа, изражението му беше на необузdana възбуда — всъщност всичко в него беше необуздано, само че останалото не го бях забелязал; като го гледах, непрекъснато ми се натрапваше асоциацията с натрошените стъкълца. А всичко, което кажеше, звучеше като възклицание.

— Ще те закарам до там! Да, сър! Майната му на Ралф! Само кажи!

Исках час по скоро да видя майка си, но мисълта, че още четирийсет километра ще ме лъха вонята на урина, а колите в отсрещното платно ще ме заслепяват с фаровете си, не беше особено съблазнителна. Неприятна бе и перспективата да седя до стария куфелник, докато доджът слаломира между четирите платна на Лисбон Стрийт. Но най-неприятното беше самият старец. Нямах да издържа още четирийсет километра, докато той дърпа топките си и ми надува главата със стържещия си глас.

— Не е необходимо — отвърнах. — Не бива да нарушавате обещанието пред брат си. — Отворих вратата и тогава се случи тъкмо онова, от което се страхувах — той ме сграбчи за рамото. Впи в плътта ми пръстите, с които през цялото време чешеше пакета си.

— Само кажи! — повтори, в прегракналия му глас прозвучаха заговорнически нотки. — Ще те оставя пред централния вход на болницата. Тъй-тъй! Пет пари не давам, че се виждаме за пръв и сигурно за последен път! Хич даже! Ще те закарам право... *там!*

— Не е необходимо — повторих, изведнъж ми се прииска да изскоча от колата, да се освободя от хватката му, без да ме е грижа дали парче от ризата ми ще остане в грабливите, костеливи пръсти. Вкопчил се беше в мен като удавник. Страхувах се, че като понеча да сляза, той ще ме хване още по-здраво, дори ще се опита да ме стисне за шията, ала страховете ми се оказаха напразни. Когато протегнах крак навън, старецът охлаби хватката си, после отдръпна ръка. А пък аз се запитах, както винаги правим, когато премине необяснимата ни паника, защо толкова съм се шубелисал. Той беше само форма на живот на въглеродна основа в екосистема „Додж“, воняща на урина, и изглеждаше разочарован, че отхвърлих предложението му. Беше най-

обикновен старец, който не може да свикне с бандажа против херния. Да му се не види, от какво се изплаших?

— Много благодаря, че ме докарахте дотук, и за любезното предложение — казах. — Обаче знам, че като тръгна нататък — посочих Плезънт Стрийт, — за нула време някой ще ме качи.

Няколко минути той не проговори, накрая въздъхна и кимна:

— Тъй-тъй! Добре си го намислил! Обаче не влизай в града — никой не качва стопаджии в града, щото трябва да спре, а онези отзад бибипкат с клаксоните.

Виж, тук имаше право — глупаво е да се надяваш, че някой ще те вземе на стоп в града дори в забутано градче като Гейтс Фолс. Старият куфелник очевидно не бе излъгал, когато каза, че навремето доста е попътувал на автостоп.

— Ама, синко, наистина ли си сигурен? Знаеш поговорката: „По-добре една птичка в ръката, отколкото ято в небето.“

Отново се поколебах. По отношение на птичката моят нов приятел имаше право. На около два километра от светофара Плезънт Стрийт вече се наричаше Ридж Роуд, който цели двайсет и четири километра криволичи сред гъсти гори, докато се слее с шосе №196 в покрайнините на Луистън. Падаше мрак, а от опит знаех, че нощем е по-трудно да се пътува на автостоп — когато стоиш на банкета на второстепенен път и фаровете те осветят, изглеждаш като беглец от изправителното училище за малолетни престъпници, ако ще и косата ти да е прилежно сресана, а ризата — напъхана в панталона. Обаче не ми се щеше повече да пътувам със стареца. Въпреки че вече бях на безопасно разстояние от него, все ми се струваше, че в този човек има нещо злоещо... може би защото речта му беше изпъстрена с възклицания. Освен това не се съмнявах, че някой ще ме закара до Луистън — когато пътувам на автостоп, късметът ми винаги работи.

— Да, сигурен съм — отговорих. — Много съм ви задължен. Честна дума.

— Няма защо, синко. Няма защо! Жена ми... — Млъкна, а аз видях, че се е просълзил. Отново му благодарих, после затворих вратата, за да му попреча да добави още нещо.

Забързано прекосих улицата, под жълтата мигаща светлина сянката ми ту се появяваше, ту изчезваше. Като се отдалечих, се обърнах. Вехтият додж още стоеше до магазина с табелка „При Франк

— газирани напитки и плодове“. Уличните лампи, макар и слаби, осветяваха колата — видях, че старецът се е привел над волана. Ни в клин, ни в ръкав ми хрумна, че съм го убил, като отказах помощта му.

Изад ъгъла се появи кола, шофьорът включи на дълги светлини. Този път старецът превключи на къси и така разбрах, че е жив. След миг потегли, направи плавен завой и се отдалечи. Наблюдавах доджа, докато изчезна от погледа ми, сетне вдигнах очи към луната. Вече не беше толкова подпухнала, оранжевият ѝ цвят не беше толкова наситен, ала въпреки това пак изглеждаше зловеца. Хрумна ми, че никога досега не бях чувал поверието човек да си пожелае нещо при пълнолуние — според мен желанията се сбъдват само когато зърнеш вечерницата в небето. Докато стоях на улицата сред сгъстяващия се мрак, отново ми се прииска да си „взема обратно желанието“.

* * *

Тръгнах по Плезант Стийт и зърнех ли кола, вдигах палец, но нито един шофьор не благоволи дори да намали скоростта. Отначало от двете страни на улицата имаше къщи и магазини, ала скоро тротоарът свърши и дърветата безмълвно завладяха територията. Всеки път, когато фарове осветяваха пътя, изтласквайки сянката ми пред мен, се обръщах, вдигах палец и подкупващо се усмихвах, за да покажа, че съм благонадежден. Всеки път автомобилът профучаваше край мен, без дори да намали скорост. Веднъж някой извика: „Хвани се на работа, нещастнико!“, чуха се смехове.

Не се страхувам от мрака — по-точно тогава не се страхувах — но с всяка крачка все повече съжалявам, че не приех предложението на стареца да ме остави пред главния вход на болницата. Може би преди да тръгна, трябваше, да залепя на един картон лист, на който с големи букви да напиша: „МОЛЯ, ЗАКАРАЙТЕ МЕ ПРИ БОЛНАТА МИ МАЙКА“, макар че и това едва ли щеше да помогне. В края на краищата всеки психар може да си направи подобна табела, нали?

Продължих да вървя по банкета, дребни камъчета скърцаха под маратонките ми, вслушвах се в звуците на падащата нощ — лай на куче, който се чуваше отдалеч, бухане на бухал почти досами пътя, въздишката на надигащия се вятър. Небето бе озарено от лунната

светлина, но самата луна не се виждаше — на това място високите дървета я скриваха от погледа ми.

Като напуснах очертанятията на града, все по-малко коли минаваха край мен. С всяка изминала минута отказът ми да се възползвам от предложението на стареца ми се струваше все по-глупав. Започнах да си представям как майка ми се е проснала в болничното легло, устата ѝ е изкривена, животът постепенно я напуска, ала тя се е вкопчила в него като удавник за сламка, за да ме види, без да подозира, че няма да я заваря жива само защото не са ми допаднало пискливият глас на един старец и колата му, воняща на урина.

Изкачих един стръмен хълм и като се озовах на върха му, лунната светлина отново ме обля. Вдясно от пътя вместо дървета имаше малко гробище. Надгробните камъни блестяха под бледата светлина. Нещо малко и черно се беше сгушило до един от тях и ме наблюдаваше. Пристъпих по-близо, за да го разгледам. Едва когато черното кълбо подскочи, видях че е катерица. Животинчето раздразнено ме стрелна с червеникавите си оченца, после се скри сред високата трева. Изведнъж осъзнах, че съм капнал от умора... всъщност бях на прага на пълното изтощение. Откакто преди пет часа госпожа Маккърди ми телефонира, действах под влияние на адреналина, ала сега запасите ми очевидно бяха изчерпани. Това беше лоша новина. Добрата бе, че натрапчивата и безумна мисъл, че трябва да бързам, преди да е станало прекалено късно, ме беше напуснала... поне засега. Избрал бях да тръгна по Бридж Роуд вместо по шосе №68 и дори да съжалявах, нямаше смисъл да се упреквам. Майка ми често казваше: „Гвореното — изговорено, стореното — сторено.“ Много си падаше по подобни дзен афоризми, повечето от които ми се струваха безсмислени. Безсмислени или не, този ми подейства успокояващо. Дори да я заваря мъртва, като се добера до болницата, значи така е било писано. А може би няма да се случи най-лошото. Госпожа Маккърди твърдеше, че според доктора мама била прескочила трапа; каза още, че майка ми още е млада. Само дето напоследък е качила бая килограми и кръвното ѝ е височко. Отгоре на всичко пуши, обаче още е много млада, нали така?

Междувременно се намирах в гориста пустош и бях капнал от умора — внезапно се почувствах така, сякаш маратонките ми са се превърнали в циментови блокчета.

В ниската каменна стена, отделяща гробището от шосето, имаше широка пролука, през която в праха бяха очертани два колове. Седнах на стената така, че да наблюдавам Ридж Роуд и в двете посоки. Казах си, че видя ли фарове на кола, движеща се по посока на Луистън, ще застана край пътя и ще вдигна палец. Дотогава ще поседя сраницата на скута си и ще чакам поне малко сила да се върне в уморените ми крака.

От тревата се надигаше блестяща мъглица. Усилващият се вятър шумолеше в клоните на дърветата, които заобикаляха гробището. Някъде наблизко ромонеше вода, от време на време се чуваше крякане на жаба. Гледката беше прекрасна и ми поддържа успокояващо, сякаш гледах илюстрация в книга с романтични стихове.

Огледах пътя и в двете посоки, но дори на хоризонта не се виждаше блясък от фаровете на приближаващ се автомобил. Станах и влязох в гробището. Кичур коса бе паднал на челото ми, ала вятърът го приглади обратно. Мъглата лениво се стелеше около обувките ми. Надгробните камъни в дъното явно бяха поставени отдавна, повечето бяха килнати или повалено. Онези, намиращи се близо до мен, бяха по-скорошни. Наведох се, за да разгледам един, който беше отрупан с още неувехнали цветя. На лунната светлина прочетох името — Джордж Строб. Датите отдолу бележеха краткия житейски път на Джордж Строб 19 януари 1977 от едната страна, а от другата — 12 октомври 1998. Ето защо цветята още не бяха увехнали — 12 октомври беше преди два дни, а от 1998 бяха изминали две години. Родствениците и приятелите на Джордж бяха дошли на гроба му, за да почетат паметта му. Под името и датите беше написано още нещо. Наведох се още повече, за да го прочета...

...и панически отскочих назад, давайки си сметка, че съм съвсем сам в някакво гробище, озарено от лунната светлина.

„Говореното — изговорено, стореното — сторено“ — гласеше надписът.

Разбрах, че майка ми е мъртва, може би беше умряла именно в този момент и нещо ми изпращаше послание. Нещо, което определено притежаваше извратено чувство за хумор.

Бавно заотстъпвах към пътя; вслушвах се във вятъра, полюшващ клоните на дърветата, вслушвах се в ромоленето на потока и в квакането на жабата, наострил уши за друг звук — шумолене на суха пръст и изтръгващи се корени, докато нещо, което още не е съвсем мъртво, протяга ръка към маратонката ми...

Краката ми се подкосиха. Политнах, ударих лакътя си в един надгробен камък и едва не разцепих тила си в друг. Тупнах по гръб на земята, а над мен надвисна луната, която току-що се беше издигнала над дърветата. Вече не беше оранжева, а бяла и блестеше като полирана кост.

Вместо след падането да изпадна в още по-голяма паника, съзнанието ми се проясни. Нямах представа какво съм видял, но със сигурност не бе каквото съм си *въобразил, че виждам*; подобни свръхестествени явления допадат на почитателите на Джон Карпентър и Уес Крейвън, но никога не се случват в действителност.

„Да, добре, чудесно — прошепна въображаем глас. — Ако сега си тръгнеш, ще продължиш да вярваш, че призраците и таласъмните са измислица. Ще продължиш да го вярваш до края на живота си.“

— Майната ти! — казах и се изправих. Отзад джинсите ми бяха мокри и прилепнали към кожата. Не ми беше лесно да се върна при надгробния камък на Джордж Строб, ала се оказа, че не е трудно колкото очаквах. Вятърът стенеше в клоните и все повече се усилваше — сигурен знак за влошаване на времето. Около мен подскачаха сенки. Клоните се триеха един в друг и проскърцваха. Наведох се над камъка и прочетох:

ДЖОРДЖ СТРОБ

19 ЯНУАРИ 1977 — 12 ОКТОМВРИ 1998

Загина млад и зелен, зло му беше сторено

Стоях приведен, опрял длани на бедрата си, и се взирах в надписа; осъзнах, че сърцето ми е биело до пръсване едва когато то започна да възвръща обичайния си ритъм. Казах си, че първия път съм се объркал. В края на краищата дори да не бях уморен и в стресово състояние, всеизвестно е, че лунната светлина подвежда. Точка по въпроса.

Само дете знаех, че съм прочел „*Говореното — изговорено, стореното — сторено*“.

Мама беше мъртва.

— Майната ти — повторих и се обърнах. Изведнъж забелязах, че мъглата, която се издигаше от тревата, е започнала да просветлява. Чух шум от двигател. Приближаваше се някаква кола.

Изтичах обратно през широката пролука в стената, като пътьом грабнах раницата. Вдигнах палец тъкмо когато автомобилът превали хълма и фаровете за миг ме заслепиха. Разбрах, че шофьорът ще спре още преди колата да намали скорост. Понякога човек интуитивно усеща какво ще се случи, а пък интуицията на „професионалния“ стопаджия е развита още по-силно.

Колата ме отмина, после шофьорът зави вдясно и спря на банкетата, където свършваше каменната стена, разделяща гробището от Ридж Роуд. Хукнах към автомобила, без да обръщам внимание на раницата, която ме удряше по коленете. Беше марка „Мустанг“, от онези страхотни модели, произведени в края на шейсетте или на седемдесетте. Моторът силно ръмжеше, което ме наведе на мисълта, че при следващия технически преглед ще накарат собственика да смени шумозаглушителя... но това не ме засягаше.

Отворих вратата и се настаних на предната седалка. Пуснах раницата между краката си, в този момент усетих някаква миризма — почти позната и малко неприятна.

— Благодаря — казах. — Много благодаря.

Човекът зад волана носеше избелели джинси и черна тениска с отрязани ръкави. Имаше слънчев загар и яки мускули, десният му бицепс беше обгърнат от татуировка на синя бодлива тел. На главата си беше нахлупил зелена бейзболна шапка, обърната с козирката назад. На тениската му беше прикрепена значка, но от мястото, на което седях, не можех да прочета надписа.

— Няма за какво — промърмори той. — В града ли отиваш?

— Да — отговорих. — В тази част на света Луистън е единственото населено място северно от Портланд, което би могло да се нарече „град“. Затворих вратата и забелязах, че на огледалцето за обратно виждане е закачен ароматизатор във формата на елхичка — неговата миризма бях усетил, когато се качих. Помислих си, че тази вечер обонянието ми е подложено на жестоко изпитание — първо вонята на урина, сега пък натрапчивата миризма на бор. После си казах, че трябва да изпитвам облекчение, задето някой ме е качил.

Непознатият натисна педала за газта, мустангът с рев се понесе по Ридж Роуд, аз се опитах да си внуша, че чувствам облекчение.

— По каква работа отиваш в града? — попита той?

Изгледах го изпод око — навярно беше мой връстник, може би посещаваше вечерните занятия в техническия колеж в Обърн или работеше в една от малкото останали текстилни фабрики в околността. А през свободното си време вероятно лежеше под мустанга, защото така правят всички младежи от глухата провинция — наливат се с бира, пушат по малко трева, поправят колите си. Или мотоциклетите си.

— Брат ми се жени. Ще му бъда кум. — Изтърсих лъжата ей-така, без причина. Не исках непознатият да разбере за майка ми, макар че не знаех защо държа да го запазя в тайна. Нещо не беше наред. Не знаех какво, нито пък как го разбрах, но бях абсолютно сигурен. — Репетицията е утре. А вечерта ще има ергенско празненство.

— Брей, не думай! — Той се обърна и ме изгледа. Забелязах, че има красиво лице, раздалечени очи и плътни устни. Усмиваше се леко, погледът му беше подигравателен.

— Да, програмата е доста натоварена — смотолевих.

Страхувах се. Ни в клин, ни в ръкав отново изпитах страх. Нещо не беше наред, може би още от момента, в който, щом зърнах разплутата луна, изкуфелият старец ме накара да си пожелая нещо. А може би дори от мига, в който се обади госпожа Маккърди и ми каза, че има за мен лоши новини, които не са чак толкова лоши.

— Сигурно се радваш, братле — каза младежът. — Човек си прекарва гот на сватбата на брат си. Как се казваш?

Не бях изплашен, а направо ужасен. Нищо, абсолютно нищо не беше наред, нямах представа защо и как играта бързо загрубя. Едно обаче знаех — не исках шофьорът на мустанга да научи името ми също така не желях да разбере защо отивам в Луистън. Не че щях да стигна до Луистън. Бях сигурен, че никога повече няма да видя Луистън. Почувствах го интуитивно, както преди малко разбрах, че шофьорът ще спре да ме вземе. А пък миризмата... досещах се нещичко по този въпрос. Не усещах миризмата на ароматизатора, а друга, донякъде замаскирана от аромата на бор.

— Хектор. — Изтърсих първото име, което ми дойде на ума — името на моя съквартирант. — Казвам се Хектор Пасмор. — Въпреки

че устата ми беше пресъхнала, гласът ми не издаваше страха ми, което беше добре. Някакъв вътрешен глас ми подсказваше да не показвам пред шофьора на мустанга, че съм надушил нещо гнило... в прекия и преносния смисъл. Това беше единственият ми шанс.

Той се поизвърна към мен, едва тогава видях надписа на значката: „ВЗИХ СЕ НА ВАГОНЧЕТО НА СМЪРТТА В ЛУНАПАРКА В ЛЕЙКОНИЯ“. Знаех къде се намира този лунапарк, макар че от години не бях ходил там.

Видях плътна черна линия, която опасваше шията му, само че това не беше татуировка. Дюзини тънки линейки я пресичаха вертикално. Бяха шевове, направени от човека, който е прикрепил главата към тялото му.

— Приятно ми е да се запознаем, Хектор — каза той. — Аз съм Джордж Строб.

Ръката ми се протегна, но имах усещането, че сънувам. Искаше ми се да е сън, ала не беше; случващото се бе прекалено реалистично. Под миризмата на боровия ароматизатор се долавяше друга, на някакъв химикал, може би формалдехид. Возех се с мъртвец.

* * *

Със сто километра в час мустангът се носеше по Ридж Роуд, преследвайки дългите светлини на фаровете си под луната, която приличаше на излъскано медно копче. Дърветата, които притискаха шосето от двете страни, танцуваха и се гърчеха под напора на вятъра. Джордж Строб ми се усмихна с празните си очи, пусна ръката ми и отново се загледа в пътя. В гимназията бях чел „Дракула“, а сега едно изречение от романа възкръсна в съзнанието ми, отеквайки като камбана: „Мъртвите карат бързо.“

„Не бива да му позволя да разбере — тази мисъл също отекна в съзнанието ми. — Не бива да му позволя да разбере, не бива, не бива.“ Запитах се къде ли е сега старецът. Дали е в безопасност в дома на брат си? Или пък и той има пръст в тази история. Представих си как шофира след нас със стария си додж — превил се над волана и дърпа бандажа. И той ли е мъртъв? Може би не е. Според Брам Стокър мъртвите карат бързо, а той така и не надвиши шейсет километра в

час. Усетих как в гърлото ми се надига безумен смях, ала съумях да го потисна. Знаех, че ако се разсмея, той ще се досети. А това не биваше да се случи, защото беше единствената ми надежда.

— Няма нищо по-хубаво от сватбата — отбеляза Джордж.

— Аха — кимнах. — Затова човек трябва да се ожени поне два пъти.

Ръцете ми се бяха вкопчили една в друга, чувствах как ноктите се впиват в плътта над кокалчетата, ала усещането бе някак смътно. Най-важното бе да не му позволя да разбере. Заобикаляха ни гъсти гори, единствената светлина идваше от белезникавата луна, а аз не биваше да издавам страха си, че пътувам с мъртвец. Защото той съвсем не беше безобиден призрак. Призрака може да видите, но какво е онова, което ще ви качи на автостоп? Що за изчадие? Зомби? Вампир? Нито едно от двете?

Джордж Строб се засмя:

— Да се ожениш два пъти, а? Да, братле, всички в моето семейство са го правили.

— И в моето. — Говорех спокойно — типичен стопаджия, който дрънка каквото му дойде на ума, за да убие времето и някак си да се отплати на любезния шофьор. — Няма нищо по-хубаво от погребението.

— От сватбата — поправи ме той. На светлината от таблото лицето му изглеждаше восъчнобледо, лице на мъртвец, преди да го гримират. Най-потресаваща беше шапката, обърната наопаки. Човек си питаше какво ли е останало под нея. Някъде бях чел, че служителите в погребалното бюро отстраняват горната част на черепа, изваждат мозъка и на негово място напъхват памук, обработен с химикали. Може би за да не хлътне лицето... кой знае?

— Сватбата — повторих и макар че едва движех вцепенените си устни, дори съумях да се засмея. — Искях да кажа „сватбата“.

— Според мен винаги казваме каквото мислим — отбеляза шофьорът. Все още се усмихваше.

Да, и Фройд беше на същото мнение, бях го прочел в неговата „Психоанализа“. Твърде се съмнявах, че човекът зад волана познава теориите на Фройд — не мисля, че онези, които ги изучават, носят тениски без ръкави и бейзболни шапки, обърнати наобратно — но все пак знаеше достатъчно. Бях казал „погребение“. Мили Боже, бях казал

„погребение“! В този момент ми хрумна, че той също се стареа да ме заблуди. Не исках да издам страха си, че пътувам с мъртвец. Той пък не искаше да разбере, че знае как съм го разконспирирал. Затова не биваше да му позволя да разбере, че аз съм разбрал, че...

Прималя ми. След секунда светът пред очите ми щеше да се завърти... после да се завихри и тогава щях да припадна. Затворих очи, но още виждах луната, само че обагрена в зелено.

— Добре ли си, братле? — попита той. Загрижеността му беше потресаваща.

— Да — отговорих и отворих очи. Замайването бе преминало. Болката в опакото на дланите ми, в които бях забил нокти, беше силна и истинска. Разбрах, че освен миризмата на боров ароматизатор и химикали долавям мирис на пръст.

— Сигурен ли си?

— Само малко съм уморен. Цял ден пътувам на стоп. Като се возя на кола, от време на време ми прилошава. — Внезапно получих вдъхновение свише. — Знаеш ли какво, май е по-добре да слеза. Ще глътна чист въздух и стомахът ми ще се оправи. Някой ще мине по шосето и...

— Не мога — заяви той. — Не мога да те оставя сред гората. Не, в никакъв случай. Друга кола може би ще мине чак след час, пък и нищо чудно шофьорът изобщо да не спре. Ще се погрижа за теб. Как беше онази песен? Заведи ме в църквата навреме, а? В никакъв случай няма да те изоставя. Свали стъклото и ще ти стане по-добре. Знам, че мирише доста гадно, затова окачих ароматизатора. Обаче тия глупави елхички не вършат никаква работа. Разбира се, някои миризми са по-упорити. Искаше ми се да посегна към ръчката и да сваля стъклото, за да вдъхна глътка чист въздух, но мускулите ми отказваха да се свият. Можех само да седя, вкопчил ръцете си една в друга така, че ноктите са се впили в плътта. Едни мускули отказват да работят, други пък не престават да действат. Какъв майтап!

— Историята е следната — продължи той. — Всъщност сигурно я знаеш — разказва се за един хлапак, който купува почти нов кадилак за седемстотин и петдесет долара.

— Аха — произнесоха едва-едва вкочанените ми устни. Разбира се, не я знаех, но ми беше ясно, че не искам да я чуя. Не исках да чуя нито една история, разказана от него. — Че кой не я знае... много е

известна — промълвих, докато гледах как пътят пред нас сякаш се придвижва на подскоци като на кадър от архивен черно-бял филм.

— Да, адски е известна. И така, този хлапак си търси кола и един ден вижда чисто нов кадилак на моравата пред къщата на един тип.

— Казах, че я...

— А на прозореца на къщата е поставена табела с надпис: „ПРОДАВА СЕ ОТ СОБСТВЕНИКА“.

Зад ухото си беше затъкнал цигара. Като посегна да я вземе, тениската му се повдигна. Видях друга грапава черна линия, още шевове. После той се приведе да включи запалката на таблото и памучната материя закри шевовете.

— Малкият знае, че не може да си купи кадилак, няма пари да си купи дори много по-евтин автомобил, но е любопитен, нали разбираш? Затова се приближава до онзи тип и го пита колко струва колата. А онзи спира водата — защото в момента мие колата с маркуч — и отвърща: „Момче, днес е щастливият ти ден. Даваш седемстотин и петдесет долара и колата е твоя.“

Запалката изскочи. Строб я извади и притисна нажежената жичка към върха на цигарата си. Вдъхна дълбоко, а аз видях как димът излиза през шевовете на шията му.

— Малкият поглежда през сваленото стъкло откъм шофьора и вижда, че колата е само на трийсет хиляди километра. Обръща се към собственика и казва: „Вицът си го бива. Смешен е като врата с мрежа против комари, монтирана на подводница.“ А онзи отвърща: „Говоря сериозно, хлапе. Събери парите и колата е твоя. Дори съм готов да приема чек — на лицето ти е изписано, че си честно момче.“ На което хлапакът отговаря...

Втренчих се в предното стъкло. Наистина бях чувал тази история, но много отдавна, може би още когато бях гимназист. Във версията, която ми разказаха, колата не беше кадилак, а форд „Тъндърбърд“, но другите подробности съвпадаха. Хлапето казва: „Не съм глупак, никой не продава за седемстотин и петдесет долара такава кола, особено с толкова малък пробег.“ На което непознатият отговаря, че иска да се отърве от автомобила заради миризмата в купето — какво ли не е опитвал да я премахне, но без успех. Разказва на момчето, че заминал в командировка и отсъствал от дома си близо...

— ... две седмици — каза онзи зад волана. Усмиваше се като човек, разказващ виц, който много му допада. — Когато се връща, намира колата в гаража, а мъртвата му жена седи вътре — по-късно се разбира, че е умряла още през първия ден, след като е заминал. Той не знае дали се е самоубила, или е получила инфаркт и прочие, но цялата е подпухнала и в купето вони на леш, затова иска да се отърве от колата. — Джордж Строб се засмя. — Страхотна история, а?

— Питам се защо не се е обадил вкъщи. — Устата ми говореше сама. Съзнанието ми беше блокирало. — Защо, след като е отсъствал цели две седмици, не е телефонирал на съпругата си да се поинтересува как е?

— В случая това изобщо няма значение — отвърна призрачният шофьор. — Важното е, че кадилакът се е продавал на безценица. Кой не би се изкушил? В края на краищата винаги можеш да караш със свалени стъкла, нали? Пък и това е само една измислена история. Спомних си я заради *миризмата в купето на тази кола*. Която е съвсем реална.

Той замълча. Помисли си: „Чака да кажа нещо, да сложа край на този фарс.“ И аз исках същото. Наистина го исках. Само че... какво щеше да се случи после? Какво щеше да стори Строб?

Той прокара палец по значката с надпис: „ВОЗИХ СЕ НА ВАГОНЧЕТО НА СМЪРТТА В ЛУНАПАРКА В ЛЕЙКОНИЯ“. Забелязах, че под ноктите му има кал.

— Днес бях там — обясни. — Посетих лунапарк. Направих услуга на един приятел, а той ми даде пропуск за целия ден. Щяхме да ходим заедно с моята мацка, обаче в последния момент тя се обади да каже, че ѝ е зле — горкичката, понякога, когато загази, се превива от болка. Кофти работа, ама винаги си казвам, че ще е още по-кофти, ако не ѝ дойде. Тогава и двамата ще загазим. — Той се изсмя, звукът приличаше на дрезгав лай. — Затова отидох сам, та да не изгори пропускът. Бил ли си в този лунапарк?

— Да — отвърнах. — Само веднъж. Когато бях дванайсетгодишен.

— Кой те заведе? Няма начин да си ходил сам, щом си бил само на дванайсет.

Не му бях разказвал за това преживяване, нали? Не! Той си играеше с мен като котка с мишка. Изкуших се да отворя вратата и да

скоча от колата, като се помъча с ръце да предпазя главата си, обаче знаех, че Строб ще ме хване, преди да се изплъзна. Пък и бях като парализиран, можех само да стискам ръцете си, вкопчени една в друга.

— Разбира се — отговорих. — Татко ме заведе.

— Качихте ли се на Вагончето на смъртта? Возил съм се на него четири пъти. Леле, братче, като се спомня как се преобръщаше! — Погледна ме и от гърлото му отново се изтръгна смях, подобен на лай. Луната освети очите му и ги превърна в бели окръжности... превърна ги в празните очи на статуя. В този момент разбрах, че освен мъртъв, той е умопобъркан. — Вози ли се, Алан?

Исках да му кажа, че греша името, че се казвам Хектор, но нямаше смисъл. Развързката приближаваше.

— Да — прошепнах. Навън цареше мрак, прорязван само от лунните лъчи. Дърветата от двете страни на шосето танцуваха като разкаяли се грешници по време на евангелистка церемония. Пътят препускаше под нас. Погледнах спидометъра — колата се движеше със сто и трийсет километра в час. С Джордж Строб се возехме на Вагончето на смъртта; мъртвите карат бързо. — Да, возих се на Вагончето на смъртта.

— Тц! — промърмори той. Дръпна от цигарата си, отново видях как димът се процежда през защития разрез на шията му. — Не е вярно. Нито пък си бил с баща си. Наистина се нареди на опашката, но беше с майка ти. Опашката беше дълга, винаги много хора чакат да се качат на Вагончето на смъртта, а на майка ти не ѝ се висеше под палещото слънце. Още тогава беше прекалено пълна и жегата я мъчеше. Но ти през целия ден ѝ опява, опява, опява, а най-големият майтап, братле, е, че когато ви дойде редът, ти се шубелиса. Нали така?

Не отговорих. Езикът ми беше залепнал за небцето.

Строб протегна ръка — на светлината, идваща от уредите на таблото, кожата му изглеждаше жълтеникава, под ноктите му имаше кал — и сграбчи стиснатите ми длани. Когато ме докосна, сетните сили ме напуснаха, дланите ми се раздалечиха като възел, който илюзионистът разплита, докосвайки го с магическия си жезъл. Ръката му беше студена като змийска кожа.

— Нали така?

— Да — прошепнах, едва събирайки сили да проговоря. — Когато видях отблизо колко високо се изкачва... как се преобръща,

като стигне връхната точка, и чух писъците на хората вътре... се изплаших. Тя ми зашлеви плесница и не ми проговори, докато пътувахме обратно. Никога не съм се возил на Вагончето на смъртта. — „Тоест до днес“ — добавих мислено.

— Изпуснал си страхотно преживяване, братче. Нищо не може да се сравни с него. Да, нищо на този свят. На връщане купих няколко бири от магазина, дето е на границата между двата щата. Щях да се отбия при моята приятелка да ѝ подаря значката — за майтап, нали разбираш? — Докосна значката, прикрепена на тениската му, после свали стъклото и изхвърли фасата си навън, във ветровития мрак. — Само че... вероятно се досещаш какво се случи.

Разбира се, че се досещах. Това е класическият сюжет за разказ за призраци, нали? Катастрофирал с мустанга, а когато ченгетата пристигнали на местопроизшествието, в колата, смачкана до неузнаваемост, открили трупа му зад волана; главата му била на задната седалка, бейзболната шапка била обърната наобратно, изцъклените му очи се взирали в тавана... и оттогава той пътува по Ридж Роуд, когато има пълнолуние и духа бурен вятър... Драги слушатели, ще подновим предаването след рекламните.

Сега знам нещо, което не подозирах — най-страшните истории са онези, които чуваш през целия си живот. Те са истинските кошмари.

— Няма нищо по-хубаво от погребението. — Той се засмя. — Цитирам те, братле. Тогаваш се издаде. Издаде и себе си предаде.

— Пусни ме — прошепнах. — Моля те.

— Много бързаш — промърмори той и се обърна към мен. — Първо ще поговорим, нали така? Знаеш ли кой съм, Алан?

— Ти си дух.

Строб презрително изсумтя, под призрачната светлина от таблото видях как се смръщи.

— Хайде, братле, напрегни въображението си. Скапаният Каспър е дух. Летя ли във въздуха? Виждаш ли през мен? — Вдигна ръка, няколко пъти сви и разпери пръстите си. Чух как проскърцват сухожилията му.

Помъчих се да кажа нещо. Не зная какво и всъщност нямаше значение, защото от гърлото ми не излезе нито звук.

— Аз съм нещо като посланик — продължи Строб. — Нещо като експресна поща от отвъдното — как ти харесва сравнението? И не съм

единствен, да знаеш — в зависимост от обстоятелствата се появяват мнозина като мен. Знаеш ли какво мисля? Че онзи, който е господар на вселената и ни направлява — Бог или някой друг — обича да се забавлява. Винаги иска да разбере дали ще запазиш каквото вече притежаваш, или ще те придума да пожелаеш онова, което е скрито зад завесата. Но само при благоприятно стечение на обстоятелствата — като тази вечер например. Ти си сам сред гората... майка ти е болна... отчаяно търсиш някой да те качи на автостоп...

— Ако бях приел предложението на стареца, нямаше да съм в това положение — промълвих. — Нали? — Неприятната миризма на формалдехид, примесена с вонята на разлагаща се плът, ме лъхна още по-силно, запитах се как още в първия момент не съм я усетил.

— Трудно е да се каже — отвърна Строб. — Може би старецът за когото говориш, също е бил мъртъв.

Спомних си стържещия глас на дядката, напомнящ на остри парченца стъкло, плющенето на бандажа. Не, не беше мъртъв, а пък аз в глупостта си бях заменил миризмата на урина в купето на доджа с друга, и то много по-отвратителна.

— Тури му пепел, братле, нямаме време да го обсъждаме. След седем-осем километра са първите къщи край шосето, а след още толкова ще бъдем в Луистън. Което означава, че трябва бързо да вземеш решение.

— Какво решение? — попитах, макар да се досещах за отговора.

— Кой ще се вози на Вагончето на смъртта и кой — не. Ти или майка ти. — Обърна се и впери в мен очите си, сребристи като луната. Широко се усмихна, едва сега забелязах, че повечето му зъби липсват, защото са били избити при катастрофата. Той удари с длан по волана. — Ще взема един от двама ви, братле. Тъй като си ми под ръка, изборът е твой. Е, какво решаваш?

Понечих да кажа: „Сигурно се шегуваш!“, но осъзнах колко е безсмислено. Разбира се, говореше сериозно. Дяволски сериозно.

В съзнанието ми като на филмова лента се заизреждаха годините, които живеехме двамата заедно, Алан и Джийн Паркър срещу целия свят. Имах много хубави спомени, но и доста, от които изтръпвах. Спомних си как тя кърпеше панталоните ми и винаги приготвяше топла храна за вечеря. Повечето мои съученици се хранеха в училищния стол, а пък аз винаги си носех сандвич с фъстъчено масло

или със салам, досущ като момиченцето от съзливите приказки за бедното хлапе, което по волята на съдбата става богаташ. Спомних си как работеше в Бог знае колко ресторанта и барове, за да осигури прехраната ни. Спомних си как си взе отпуска, за да разговаря със служителя на ОПС — Организацията за подпомагане на сираците — носеше най-хубавия си костюм с панталон, а онзи седеше на люлеещия се стол в кухнята и също беше издокаран с костюм (въпреки че бях едва на девет, знаех, че костюмът му е много по-скъп от нейния), на скута си държеше бележник, дебелите му пръсти стискаха лъскава писалка. Спомних си как мама отговаряше на оскърбителните му въпроси, като престорено се усмихваше, дори предложи да му налее още кафе, защото, ако господинът дадеше благоприятни сведения, тя щеше да получи още петдесет долара месечно, въшливи петдесет долара! Когато онзи си отиде, я заварих да плаче просната на леглото, обаче щом седнах до нея, се помъчи да се усмихне, дори каза, че инициалите ОПС означават Отвратителни прости сноби. Засмях се, тя също, защото вече бяхме разбрали, че смехът ни помага да оцелеем. Когато двамата се изправите срещу света — само ти и затлъстялата ти майка, която пуши като комин — много често смехът ти помага да не полудееш и да заблъскаш с юмруци по стената. Но имаше и още нещо. Понякога за хората като нас, незначителни личности, които се щурат из света като мишлета в анимационен филм, надсмиването над отвратителните простаци беше единственото отмъщение. Спомних си как тя работеше на няколко различни места, как често поемаше още една смяна, как омотаваше с лейкопласт подутите си глезени, как събираше парите от бакшишите в буркан с надпис „За университета на Алан“ също като в съзливите историйки за бедняците, които внезапно забогатяват, и прочие и прочие... как все ми повтаряше да залягам над учебниците, защото за разлика от мнозина мои съученици не мога да си позволя да си губя времето, тъй като дори до Второто пришествие да пуска монети в буркана, парите пак няма да стигнат за издръжката ми; в крайна сметка, ако искам да следвам, ще трябва да тегли заем и да се боря за стипендия, а пък аз *непременно трябва да следвам*, защото това е единственият начин да се спася... да спася и нея. Наистина залягах над учебниците, честна дума, защото не бях сляп — виждах, че е напълняла, че прекалява с цигарите (пушенето беше единственото ѝ удоволствие... или единственият ѝ порок — зависи от

гледната точка), защото знаех, че един ден ще си разменим ролите и аз ще се грижа за нея. Разбира се, ако имах висше образование и добре платена работа. Исках да я взема под крилото си, честна дума. Обичах я. Беше избухлива и цапната в устата — денят, през който висяхме на опашката, за да се повозим на Вагончето на смъртта, и накрая аз се изплаших, а тя ми зашлеви шамар, не беше изключение — ала въпреки това я обичах. Може би донякъде я обичах именно *заради това*. Обичах я и когато ме удряше, и когато ме целуваше. Странно, но е вярно. Вярно е, въпреки че не мога да го обясня... пък и не е необходимо. Според мен е невъзможно да направиш равносметка на живота на този или онзи човек или да обясниш семейните взаимоотношения, а ние с нея бяхме семейство, макар и най-малкото, което съществува, а семейството е един вид споделена тайна. Ако ме попитаха, щях да кажа, че съм готов на всичко заради нея. Сега бях изправен именно пред такъв избор. Искаха от мен да умра, за да живее тя, въпреки че повечето от половината ѝ живот вече беше минал. А моят едва започваше.

— Какво решавааш, Алан? — Попита Джордж Строб. — Времето лети.

— Не ме принуждавай да избирам — казах и установих, че гласът ми е прегракнал до неузнаваемост. Луната бързо преплува над пътя и за миг го озари със сребристата си светлина. — Не е честно.

— Зная. Всички така казвате. — Той сниши глас: — Виж какво, ако не вземеш решение, докато стигнем до къщите в околността на града, ще се наложи да взема и двама ви. — Намръщи се, но след миг лицето му се проясни, сякаш си спомни, че има и добра новина. — Ако взема и двама ви, ще пътувате на задната седалка и ще си говорите за миналото.

— До къде ще пътуваме?

Строб не отговори. Може би не знаеше.

Неясните очертания на дърветата край пътя се мяркаха сред мастиления мрак. Фаровете препускаха напред, пътят се стелеше под колелата на мустанга. Бях двайсет и една годишен. Не бях девствен, но единственият път когато легнах с момиче, бях толкова пиян, че после не си спомнях какво е усещането. Мечтаех да отида на хиляди места — Лос Анджелис, Таити, дори в Лъкънбак, щата Тексас — и да постигна хиляди цели. Майка ми беше четирийсет и осем годишна,

което я правеше почти старица, мамка му! Мама бе млада само в очите на дъртата госпожа Маккърди. Беше се посветила на мен, претрепваше се от работа, за да не живея в лишения, но аз не я бях принудил да го прави. Не съм искал да бъда роден и тя да посвети живота си на мен. Беше на четирийсет и осем години. А аз на двайсет и една. Както се казва, животът беше пред мен. „Но нима това е мерилото? — помислих си. — От какво се ръководиш при взимане на подобно решение?“

Дърветата стремглаво препускаха край мустанга. Луната отново се показа и втренчи в нас мъртвешкото си око.

— Побързай, братле — каза Джордж Строб. — Наближаваме очертанията на града.

Понечих да кажа нещо, но устата ми така беше пресъхнала, че не излезе нито звук.

— Чакай, имам тъкмо каквото ти трябва — заяви той и посегна назад. Тениската му отново се вдигна и отново видях шева на корема му (гледка, която с удоволствие бих си спестил). Запитах се дали кухнята още е запълнена с вътрешности или с тампони, напоени с формалдехид. Той ми подаде кутийка с бира, най-вероятно от онези, които беше купил по време на последното пътуване в живота си. — Знам какво ти е — добави. — От стреса на човек му пресъхва устата. Вземи.

Подаде ми кутийката. Взех я, отворих я и отпих голяма глътка. Течността беше студена и горчива. Оттогава не пия бира. Дори не понасям телевизионните реклами за бира.

В мрака, разкъсван от пронизителното свистене на вятъра, проблесна жълтеникава светлина.

— Побързай, Ал, няма време. Първата къща е на върха на хълма. Ако си взел решение, сега е моментът да ми го съобщиш.

Светлинката изчезна, после отново се появи... само че този път бе заобиколена от други светлини. Прозорци на къщи, през които струи светлина. Хората, които обитават тези къщи, са обикновени и се занимават с обикновени неща — гледат телевизия, хранят котката, някой може би лъска бастуна в тоалетната.

Спомних си как с мама стояхме на опашката в лунапарка — Джийн и Алан Паркър, пълната жена с големи петна от пот под мишниците на лятната ѝ рокля и малкият ѝ син. Строб имаше право — неприятно ѝ беше да стои права под жаркото слънце, обаче аз през

целия ден ѝ опявах, опявах, опявах. Тя наистина ме зашлеви, но и стоически висях на опашката редом с мен... също бе редом с мен през най-трудните моменти в живота ми. Готов бях да подновя равносметката, само че нямаше време.

— Вземи нея — изгърсих, когато осветените прозорци на първата къща проблеснаха по-близо. Гласът ми беше задавен, сякаш някой ме стискаше за гърлото. — Вземи я, вземи майка ми, а мен пусни.

Запратих пред себе си празната кутийка от бира и захрих с длани лицето си. Строб ме докосна, усетих как пръстите му пропъзляха по гърдите ми и в този миг си помислих, че съм бил подложен на изпитание. Бях се провалил, а сега той щеше да изтръгне сърцето ми също като зъл джин в жестоките „Приказки от хиляда и една нощ“. Изкрещях. Той отслаби хватката си, като че ли изведнъж бе променил решението си, ръката му се стрелна покрай мен. За миг носа и белите ми дробове се изпълниха със зловонието му, стори ми се, че и аз вече съм мъртъв. Вратата се отвори, в купето нахлу свеж въздух и прогони миризмата на разлагащ се труп.

— Приятни сънища, Ал — промърмори той, после ме изблъска от колата. Затъркалях се в мрака на ветровитата октомврийска нощ — бях затворил очи, всеки момент очаквах да се ударя в нещо и да чуя хрущене от счупени кости. Може би съм крещял, но не съм сигурен.

Не последва жесток удар, след един безкраен миг разбрах, че вече съм на земята. Отворих очи, ала отново веднага стиснах клепачи. Лунната светлина беше ослепителна. Болка проряза главата ми, но не се утаи зад очите ми, както се случва, когато се заслепен от прекалено ярка светлина, а ниско в тила. Усетих, че краката и задните ми части са мокри и премръзнали. Пет пари не давах дали ще настина. Единственото, което ме интересуваше, бе, че вече не съм на мустанга.

Повдигнах се на лакти и отново отворих очи, като ги присвих срещу блясъка. Знаех къде се намирам и щом се огледах, предположението ми се потвърди — лежах по гръб в гробището край Ридж Роуд. Луната, надвиснала на мен, бе все така ярка, но само за броени секунди се беше смалила. Мъглата се беше стъстила и се стелеше над гробището като саван, тук-там прокъсан от стърчащи надгробни камъни. Помъчих се да седна, отново силна болка проряза тила ми. Вдигнах ръка и напипах голяма подутина. Както и нещо

лепкаво и мокро. Погледнах дланта си. Под лунната светлина кръвта върху нея изглеждаше черна.

При втория опит успях да се изправя; олюлявайки се, застанах сред надгробните камъни, затънал до коленете в непрогледната мъгла. Обърнах се и зърнах широката пролука в каменната стена, отвъд която минаваше Ридж Роуд. Заради мъглата не виждах раницата, но знаех, че ще я намеря, ако тръгна към шосето. Всъщност най-вероятно щях да се спъна в нея.

Съзнанието ми вече беше сътворило правдоподобна история — грижливо опакована и завързана с панделка. Спрял съм да си почина на билото на хълма, влязъл съм в гробището да го разгледам, а докато заднешком съм се отдалечавал от гроба на Джордж Строб, съм се спънал и съм се стоварил на земята, като съм ударил тила си в надгробната плоча. Колко време съм бил в безсъзнание? Не притежавах способността да определям времето според положението на луната, но сигурно съм лежал там поне час. Във всеки случай достатъчно дълго, че да сънувам как се возя с мъртвец. Какъв мъртвец? С Джордж Строб, разбира се, та нали неговото име прочетох, преди да загубя съзнание? Класически завършек на историята, нали? *Господи, какъв ужасен кошмар ми се присъни!* А когато при пристигането си в Луистън научех, че майка ми е мъртва... тогава какво? Щях да си кажа, че съм имал лошо предчувствие, разбира се. Беше история, която можех да разкажа след десет години малко преди гостите ми да се разотидат — те замислено ще кимат, ще правят сериозни физиономии, а някой дървен философ със спортно сако с кожени кръпки на лактите, дълбокомислено ще заяви, че на небето и на земята има още много неща, които човекът не проумява, после...

— Няма никакво после! — изграчих. Горният слой мъгла се плъзгаше бавно, все едно наблюдавах замъгляващо се огледало. — Докато съм жив, няма да го разкажа на никого. Дори на смъртното си легло няма да кажа нито думичка!

Само че всичко се беше случило точно както си го спомнях — бях абсолютно сигурен. Джордж Строб мина по пътя със своя мустанг; старият приятел на Икабод Кейн, чиято глава беше пришита към шията, вместо той да я носи под мишница, ме качи на автостоп и поиска да направя своя избор. И аз го направих — като видях светлините от прозорците на първата къща в покрайнините на града,

без да ми мигне окото осъдих на смърт майка си. Може би поведението ми бе обяснимо, но това не намаляваше вината ми. Най-хубавото в цялата история бе, че никой няма да научи истината. Смъртта на майка ми ще изглежда естествена — не, няма да изглежда, а *ще бъде* естествена — точка по въпроса!

Излязох от гробището, а когато след няколко крачки се спънах в раницата, я вдигнах и я преметнах на гърба си. В подножието на хълма проблеснаха фарове, сякаш някой им беше дал знак да се появят на сцената. Вдигнах палец, като бях абсолютно сигурен, че ще видя стареца, седнал зад волана на стария додж, който се е върнал да ме търси; разбира се, че се е върнал, това само доразкроява историята.

Само че този път интуицията ме подведе. Когато колата наближи, видях, че е пикап „Форд“, натоварен с кошове с ябълки, а зад волана седи фермер, дъвчещ тютюн, най-обикновен човек, който нито е стар, нито е мъртъв.

— Накъде си се запътил, младеж? — попита и като чу отговора ми, заяви: — И аз съм в тази посока. — След по-малко от четирийсет минути, точно в девет и двацет той спря пред Областната болница в Мейн. — Всичко хубаво, момче. Дано майка ти се оправи.

— Благодаря — казах и отворих вратата.

— Виждам, че си адски изнервен, обаче си мисля, че ще я завариш в добро състояние. Помоли някой да дезинфекцира раните ти, изглеждат бая дълбоки. — Той посочи ръцете ми.

Сведох поглед и видях върху опакото на дланите си дълбоки полумесеци, които вече бяха станали морави. Спомних си как стисках ръцете си, вкопчени една в друга, как чувствах болката, но не можех да престана да забивам ноктите в плътта си. Спомних си очите на Строб, изпълнени с лунна светлина и напомнящи на блестяща водна повърхност. „*Качихте ли се на Вагончето на смъртта?* — попита ме. — *Возил съм се на него четири пъти.*“

— Хей, момче! — обади се шофьорът на пикапа. — Да не ти е лошо?

— А?

— Целият трепериш.

— Нищо ми няма — промърморих. — Още веднъж много ви благодаря. — Затворих вратата на пикапа и тръгнах по широката алея

край редица инвалидни колички, чиито метални части проблясваха под лунната светлина.

Приближих се до бюрото за информация, напомняйки си, че трябва да се престоря на изненадан, когато ми съобщят за смъртта на майка ми... трябва да се престоря на изненадан, за да не предизвикам подозрението на болничния персонал... може би пък ще си помислят, че съм изпаднал в шок... или че с нея не сме се разбирали... или...

Толкова бях погълнат от мислите си, че отначало не разбрах какво ми говори жената. Помолих я да повтори.

— Казах, че тя е в стая 487, но не мога да ви пусна при нея. Посещенията са разрешени до двацет и един часа.

— Но... — Изведнъж ми се зави свят. Вкопчих се в ръба на бюрото. Под ярката светлина на флуоресцентните лампи във фойето раните на ръцете ми още повече се набиваха на очи — осем малки лилави полумесеца точно над кокалчетата, напомнящи на усмихващи се устни. Шофьорът на пикапа имаше право, непременно трябваше да помоля да ги дезинфекцират.

Служителката зад бюрото търпеливо ме наблюдаваше. На табелката, прикрепена на дрехата ѝ, бе написано името ѝ — Ивон Идрил.

— Наистина ли е добре?

Ивон се обърна към компютъра:

— В графата за състоянието ѝ е вписана буквата З. Значи състоянието ѝ е задоволително. Освен това на четвъртия етаж настаняваме пациенти с по-леки заболявания. Ако положението на майка ви се беше влошило, тя щеше да бъде в интензивното отделение, намиращо се на третия етаж. Сигурна съм, че като дойдете утре, тя ще се е възстановила напълно. Часовете за посещения започват в...

— Тя ми е майка — промълвих. — Днес пътувах на автостоп чак от Мейнския университет, за да я видя. Ще ми разрешите ли само да надникна в стаята ѝ?

— Понякога се правят изключения за най-близките — заяви тя и се усмихна. — Почакайте, ще се постарая да уредя нещо. — Вдигна слушалката на телефона и натисна няколко бутона — безсъмнено се обаждаше в стаята на сестрите на четвъртия етаж, а пък аз знаех какво ще се случи през следващите няколко минути, сякаш бях надарен с ясновидски способности. Ивон от информацията ще попита дали е

възможно синът на Джийн Паркър от стая 487 да види майка си за една-две минути, само колкото да я целуне и да ѝ каже няколко окуражителни думи, а сестрата ще възкликне: „Божичко, госпожа Паркър почина преди петнайсетина минути, току-що изпратихме трупа ѝ в моргата и не успяхме да въведем данните в компютъра. Господи, колко е ужасно!“

Служителката зад бюрото каза:

— Мюриъл, ти ли си? Обажда се Ивон. При мен е един младеж, казва се... — Тя ме погледна и вдигна вежди, а аз продиктувах името си. — Алан Паркър. Майка му е Джийн Паркър от стая 487. Младият господин пита възможно ли е само да...

Тя млъкна. Заслуша се. Знаех какво ѝ казва сестрата — че Джийн Паркър е мъртва.

— Ясно — промълви Ивон. — Разбирам. — Няколко секунди мълча, като се взираше в една точка, после облегна слушалката на рамото си и обясни: — Ще изпрати Ан Кориган да види дали майка ви не спи. Веднага ще се обади.

— Няма край — казах.

Ивон смръщи вежди:

— Моля?

— Нищо — промърморих. Цяла нощ пътувам и...

— И сте разтревожен за майка си. Разбира се. Мисля, че сте прекрасен син, щом сте зарязали всичко, за да я видите.

Подозирах, че ако Ивон Идрил беше чула разговора ми с младежа зад волана на мустанга, мнението ѝ за мен щеше да претърпи драстична промяна, но, разбира се, тя нямаше откъде да разбере за случилото се. „Сделката“, която сключих с Джордж Строб, щеше да си остане между двама ни.

Стори ми се, че изминаха часове, докато стоях в ярко осветеното фойе и чаках сестрата от четвъртия етаж отново да се обади. Ивон сведе поглед към документите пред себе си и започна да поставя отметки до някои имена; изведнъж ми хрумна, че ако съществува ангел на смъртта, вероятно прилича на тази жена — преуморена служителка, седнала пред компютъра и затрупана с досадна писмена работа. Докато поставяше отметките, тя с рамо притискаше слушалката към ухото си. По високоговорителя повикаха доктор Фаркар спешно да се яви в радиологията. На четвъртия етаж медицинска сестра на име Ан

Кориган се взира в майка ми, която лежи мъртва и с изцъклени очи, а устата ѝ, която поради инсулта е била изкривена в иронична усмивка, най-сетне се отпуска.

Някой заговори в слушалката. Ивон изпъна гръб и се заслуша, сетне каза:

— Добре... да, разбирам. Благодаря, Мюриъл. — Затвори телефона и опечалено ме погледна: — Можете да се качите, но само за пет минути. На майка ви са дали успокоителни и е доста замаяна.

Не помръднах, само я зяпах.

— Господин Паркър, наистина ли сте добре?

— Да — промърморих. — Помислих си, че се е случило най...

Усмивката ѝ отново разцъфна, този път изразяваше съчувствие.

— Повечето хора си мислят най-лошото. Съвсем естествено е. Обаждат ви се изневиделица, бързате да дойдете тук... естествено е да си мислите най-лошото. Повярвайте, че Мюриъл нямаше да ви пусне, ако майка ви е зле.

— Благодаря — прошепнах. — Много благодаря.

Тъкмо когато понечих да се обърна, тя попита:

— Господин Паркър, мога ли да ви попитам нещо? Ако идвате от Мейнския университет, защо носите тази значка? Доколкото ми е известно, лунапаркът се намира в Ню Хампшир.

Погледнах надолу и видях значката, закачена на джоба на ризата ми: „ВОЗИХ СЕ НА ВЛАКЧЕТО НА СМЪРТТА В ЛУНАПАРКА В ЛЕЙКОНИЯ“. Спомних си как си помислих, че Джордж ще изтръгне сърцето ми, ала сега разбрах, че ми е закачил значката, преди да ме изхвърли от колата. Все едно ме беше дамгосал, вече не можех да се преструвам, че срещата ни е била плод на въображението ми. Лилавите полумесеци на ръцете ми и значката бяха красноречиво доказателство. Джордж Строб ме принуди да избирам и аз направих своя избор.

Как е възможно майка ми да е още жива?

— А, значката ли? — Докоснах я с палеца си, дори се престорих, че я лъскам. — Тя ми е талисманът, който ми носи късмет. — Лъжата беше толкова отвратителна, че в нея имаше нещо величествено. — Според мен е от времето, когато с мама посетихме лунапарк. Заедно се возихме на Вагончето на смъртта.

Ивон се усмихна така, сякаш никога не беше чувала толкова трогателна история.

— Прегърни я и я целуни — каза ми, заговаряйки ми на „ти“. — Ще ѝ подейства по-добре от таблетките, които ѝ е предписал лекарят. Тръгни по коридора, асансьорите са в дъното.

Тъй като часовете за посещения при пациентите бяха приключили, само аз чаках асансьора. До вратата за будката за вестници, която беше затворена, видях кошче за смет. Изтръгнах значката от ризата си и я хвърлих в кошчето, сетне избърсах в панталона дланта си. Още я търках в тъканта, когато вратата на единия асансьор се отвори. Качих се и натиснах бутона за четвъртия етаж. Над таблото с бутоните беше залепен плакат за кръводарителска акция през следващата седмица. Докато се взирах в него, ми хрумна нещо... поточно изведнъж разбрах, че майка ми умира, докато бавният асансьор се изкачва към четвъртия етаж. Аз бях избрал тя да умре, затова именно на мен беше съдено да я намеря. Логично, нали?

* * *

Когато слязох от асансьора, погледът ми попадна на друг плакат. На него беше изобразен карикатурен пръст, притиснат до червени карикатурни устни. Надписът отдолу гласеше: „ПАЦИЕНТИТЕ ВИ БЛАГОДАРЯТ, ЧЕ ПАЗИТЕ ТИШИНА!“ Коридорът се разклоняваше вляво и вдясно. Стаите с нечетни номера бяха вляво. Тръгнах по този коридор, но с всяка стъпка маратонките ми сякаш все повече натежаваха. Когато стигнах до стая 479, забавих крачка, а когато се озовах между 481 и 483, спрях като ударен от гръм. Не, не можех да го направя. По челото ми избиха капчици пот, студена и лепкава като захаросан сироп. Стомахът ми се беше свил като юмрук в тясна ръкавица. *„Не, не мога! — помислих си. — Най-добре да си плюя на петите като страхливец, какъвто съм в действителност. Ще отида на автостоп до Харлоу, а утре сутринта ще се обадя на госпожа Маккърди. Утре сутринта ще ми бъде по-лесно да приема действителността.“*

Понечих да тръгна обратно към асансьора, в този момент някаква медицинска сестра надникна от стаята, намираща се през две врати... от стаята на майка ми.

— Вие ли сте господин Паркър? — прошепна.

В един кратък миг на умопомрачение ми хрумна да отговоря отрицателно. Сетне кимнах.

— Побързайте преди да е станало прекалено късно.

Именно тези думи очаквах, но когато ги чух, изтръпнах, краката ми се подкосиха.

Тя забеляза състоянието ми и се втурна към мен; лицето ѝ беше изкривено от страх, полата на колосаната ѝ униформа шумолеше. На малката златна табелка, прикрепена към горния ѝ джоб, пишеше „Ан Кориган“.

— Не, не се плашете. Исках да кажа, че ѝ дадох сънотворно и вече се унася. Божичко, каква глупачка съм! Майка ви е добре, господин Паркър. Нали няма да припаднете? — Тя ме хвана под ръка.

— Не — промълвих, макар че всичко пред очите ми кръжеше, а ушите ми бръмчаха. Ни в клин, ни в ръкав си спомних как пътят пред нас, осветяван от сребрилата луна, сякаш се придвижваше на подскоци като на кадър от архивен черно-бял филм. *„Качихте ли се на Вагончето на смъртта? Возил съм се на него четири пъти.“*

Ан Кориган ме въведе в стаята. Както вече споменах, майка ми беше пълна жена, а болничното легло — късо и тясно, въпреки това тя се губеше на него. Прошарената ѝ коса, в която сега имаше много повече сребърни нишки, бе разпиляна на възглавницата. Ръцете ѝ върху завивката приличаха на ръчичките на дете или дори на кукла. Устата ѝ не беше изкривена, както си бях представял, ала лицето ѝ бе восъчножълто. Лежеше със затворени очи, но когато сестрата прошепна името ѝ, тя повдигна клепачи. Имаше тъмносини очи, които ѝ придаваха младежки вид, бистрият ѝ поглед ми подсказа, че инсултът не е засегнал разума ѝ. Усмихна се и се опита да протегне ръце. Едната се вдигна, другата потрепери, после безжизнено падна върху завивката.

— Ал — прошепна мама.

Пристъпих към нея и се разплаках. До стената имаше стол, но аз коленичих на пода и я прегърнах. Беше топла, миришеше на чисто. Целунах я по слепоочието, по страната, по устните. Тя вдигна здравата си ръка, докосна ме под окото.

— Не плачи — прошепна. — Не трябва.

— Дойдох веднага щом научих. Бетси Маккърди ми телефонира.

— Казах й... другата седмица — промълви тя. — Казах й да дойдеш чак другата седмица.

— Да бе! — отвърнах и я прегърнах.

— Колата... поправи ли я?

— Не. Пътувах на автостоп.

— Божичко!

Виждах, че й струва много, за да говори, но не заваляше думите, разумът й не беше засегнат. Знаеше коя е, позна ме, известни й беше къде и защо се намираме. Единственото, което подсказваше, че е прекарала инсулт, беше немоцната й лява ръка. Почувствах неописуемо облекчение. Строб ми беше изиграл лоша шега... а може би не е имало никакъв Строб, може би, колкото и банално да ми се струва, всичко наистина е било сън. Сега, когато я държах в прегръдките си и вдъхвах едва доловимия й парфюм, теорията за съня ми изглеждаше много по-правдоподобна.

— Ал, на яката ти има кръв. — За миг тя затвори очи, после пак ме погледна. Предположих, че клепачите й са натезжали като моите маратонки преди малко.

— Ударих си главата, мамо, но изобщо не съм се наранил. Не се тревожи.

— Добре. Трябва да... се пазиш. — Отново затвори очи.

— Господин Паркър, да я оставим да поспи — обади се сестрата, която стоеше зад мен. — Днес й се събра твърде много.

— Зная. — Отново я целунах по устните. — Тръгвам си, мамо, но утре пак ще дойда.

— Не... пътувай на стоп... опасно е.

— Няма. Ще помоля госпожа Маккърди да ме докара. А ти гледай да се напиш.

— Откакто съм тук... все спя — промълви тя. — Бях на работа, тъкмо изваждах чиниите от миялната машина. Изведнъж ме заболя главата. Паднах. Събудих се... тук. — Тя отново отвори очи. — Получила съм удар. Докторът каза... че съм прескочила трапа.

— Разбира се. — Станах, после хванах ръката й. Кожата й беше гладка като коприна, въпреки това ми се стори, че държа ръката на старица.

— Сънувах, че сме в онзи увеселителен парк в Ню Хампшир — промълви тя.

Изтръпнах и се втренчих в нея:

— Така ли?

— Да. С теб чакахме на опашката да се качим на онова, дето... се изкачва нависоко. Помниш ли го?

— Вагончето на смъртта — отвърнах. — Спомням си го, мамо.

— Ти се изплаши, а пък аз се развиках. Скарах ти се.

— Не, мамо...

Тя стисна ръката ми, леко сви устни. Изражението ѝ беше бледо подобие на някогашната нетърпелива гримаса.

— Да — прекъсна ме. — Развиках се и те ударих. Зашлевих ти плесница, нали?

— Добре, де, така беше. — Въздъгнах примирено. — Винаги, когато те ядосвах, ми отвърташе як шамар.

— Не трябваше. Умирах от горещина и бях скапана от умора, но не трябваше... да те удрям. Да знаеш, че много съжалявам.

Сълзите ми отново рукнаха:

— Няма значение, мамо. Беше много отдавна.

— Така и не се повози на онова чудо.

— Не, в крайна сметка се повозих — промълвих едва чуто.

Тя се усмихна. Изглеждаше дребничка и безсилна, на светлинни години от онази гневна, потна и яка жена, която ми се развика, когато дойде редът ни да се качим на Вагончето на смъртта, развика ми се, после ми зашлеви плесница. Сигурно изражението на някого от чакащите ѝ се е сторило подигравателно, защото си спомням как се сопна: „Какво си ни зяпнал, хубавецо?“, докато ме дърпаше след себе си — мен, момченцето, което цивреше под палецото лятно слънце и търкаше удареното място... въпреки че не ме болеше, защото не ме беше ударила толкова силно; спомням си как чувствах само облекчение, че се отдалечавам от онази страховита метална конструкция, от вагончето, издигащо се на шеметна височина, която караше хората в него отчаяно да пицят.

— Господин Паркър, не бива да я уморявате повече — обади се сестрата.

Целунах ръката на майка ми и промърморих:

— До утре. Обичам те, мамо.

— И аз те обичам, Алан, искам да ти се извиня... за всеки път, когато те удрях. Не го исках, повярвай.

Този път беше неискрена — просто беше скроена така — избухлива и грубовата. Нямах представа как да ѝ кажа, че знам истината и я приемам. Беше част от нашата семейна тайна, нещо, което усещаш интуитивно.

— Утре пак ще дойда, мамо. Да ме чакаш, чу ли?

Тя не отговори. Отново бе затворила очи, този път клепачите ѝ останаха спуснати. Гърдите ѝ ритмично се повдигаха. Заднешком се отдалечих от леглото, като нито за миг не откъсвах поглед от нея.

В коридора попитах сестрата:

— Наистина ли ще се оправи?

— Никой не може да каже със сигурност, господин Паркър. За нея се грижи доктор Нънали, който е много способен лекар. Утре следобед ще бъде на работа, тогава ще поговорите с него...

— Интересува ме вашето мнение.

— Мисля, че госпожа Паркър ще се възстанови напълно — отвърна тя и ме поведе обратно по коридора към асансьорите. — Жизнените ѝ показатели са добри, доктор Нънали каза, че е бил „малкият дявол“. Разбира се, тя трябва да пази диета, да... промени начина си на живот.

— С други думи, да се откаже от цигарите, така ли?

— О, да. Задължително. — Каза го така, сякаш майка ми ще се откаже от дългогодишния си навик със същата лекота, с която би преместила ваза от масата в трапезарията на масичката в дневната. Натиснах бутона за повикване и вратата на асансьора, с който се бях качил преди малко, веднага се отвори. Очевидно след приключването на часовете за посещения служителите в болницата се връщаха към обичайното си ежедневие.

— Благодаря за всичко — казах.

— Няма за какво. Извинете, че ви изплаших. Постъпих много глупаво.

— А, няма нищо — излъгах. — Не си го слагайте на сърцето.

Качих се на асансьора и натиснах бутона за фоайето. Ан Кориган вдигна ръка и ми помахна. Аз също ѝ магнах, после вратата се плъзна между нас. Кабината се понесе надолу. Погледнах моравите вдлъбнатини на ръката ми и си казах, че съм най-долното и отвратително същество на света. Дори ако бях преживял всичко само насън, пак бях най-долното и отвратително същество на земята.

„Вземи нея — бях казал. Тя беше собствената ми майка, въпреки това казах: — *Вземи нея, а мен пусни.*“ Та ме отгледа, претрепваше се от работа заради мен, заради мен бе стояла на опашката под палещото слънце в малкия увеселителен парк в Ню Хампшир, въпреки това накрая я пожертвах, без да ми мигне окото. „Вземи нея. *Вземи нея, а мен пусни.*“ Страхливец, страхливец, подъл страхливец!

Слязох от асансьора, вдигнах капака на кошчето за смет и я зърнах на дъното на пластмасова чашка, в която беше останало малко кафе: „ВОЗИХ СЕ НА ВАГОНЧЕТО НА СМЪРТТА В ЛУНАПАРКА В ЛЕЙКОНИЯ“.

Наведох се, извадих значката от студеното кафе, избърсах я от джинсите си и я пъгнах в джоба си. Сгрешил бях, като я изхвърлих. Вече ми принадлежеше — независимо дали ми носеше щастие или нещастие, вече беше моя. На излизане от болницата помахих за сбогом на Ивон. Луната се беше изкачила високо в небето и обливаше света с необикновената си, абсолютно призрачна светлина. Никога досега не се бях чувствал толкова уморен и отчаян. Искаше ми се отново да имам възможност да избирам. Тогава щях да взема друго решение. Най-странното бе, че ако я намерех мъртва, както очаквах, вероятно нямаше да изпитвам толкова силни угризения. В края на краищата нали именно така завършват всички подобни истории.

* * *

„Никой не качва стопаджии в глада“ — предупреди ме старецът с бандажа и се оказа прав. Прекосих целия Луистън — трийсет и шест пресечки до Лисбон Стрийт и девет до Канал Стрийт, минавайки покрай барове, от които звучаха записи на парчета на „Форинър“ и „Лед Зепелин“, изпълнявани на френски — без нито веднъж да вдигна палец. Знаех, че е безсмислено. Минаваше единайсет часът, когато стигнах до моста „Дъ Мът“. Щом се озовах в Харлоу, един шофьор веднага ме качи. След четирийсет минути извадих ключа, скрит под червената ръчна количка до вратата на бараката, а след още десет бях в леглото. Вече се унасях, когато ми хрумна, че никога досега не съм спал сам в тази къща.

* * *

Звъненето на телефона ме събуди малко след дванайсет на обяд. Казах си, че сигурно се обаждат от болницата, за да ми съобщят, че състоянието на майка ми внезапно се е влошило и преди няколко минути е починала. Но когато вдигнах слушалката, чух гласа на госпожа Маккърди, която заяви, че проверявала дали съм пристигнал благополучно, и настоя най-подробно да ѝ разкажа за снощното посещение при майка ми (накара ме три пъти да повтора едно и също, докато накрая се почувствах като престъпник, подложен на разпит), след което попита дали искам следобед да ме закара до болницата. Казах ѝ, че приемам на драго сърце.

Затворих телефона, прекосих спалнята и заставах пред голямото огледало. Срещу мен се изправи висок младеж с набола брада и наченки на шкембенце, което носеше само размъкнати боксерки.

— Трябва да се стегнеш, приятел — каза на отражението си. — Ще откачиш, ако до края на живота си при всяко извънпяване на телефона си казваш, че ще ти съобщят за смъртта на майка ти.

Разбира се, подобна заплаха едва ли тегнеше над мен. С течение на времето споменът щеше да избледнее — всички спомени рано или късно се заличават от съзнанието ни, ала бях удивен колко реално ми се струва случилото се снощи. Още виждах красивото лице на Строб под шапката, поставена наобратно, цигарата зад ухото му и как при всяко всмукване димът се процежда през шевовете на шията. Още го чувах да разказва историята за кадилака, който се продавал на безценица. Времето щеше да притъпи ярките усещания и да замъгли представата за предметите, но не веднага. Та нали най-яркият спомен беше значката, която бях оставил на шкафчето до вратата на банята. Тя беше нещо като сувенир — във всеки разказ за призраци в ръцете на главния герой остава някакъв сувенир, нещо, което доказва, че случилото се не е плод на въображението му.

В ъгъла на стаята стоеше ракла със старомодна стериоуредба; прерових старите аудиокасети, за да послушам нещо, докато се бръсна. Намерих една с надпис: „Кънтри музика“ и я пъхнах в устройството. Записите бях правил още като гимназист и почти ги бях забравил. Боб Дилън изпълни песента за самотната Харти Карол, Том Пакстън изпя

парчето за изгубения си приятел, после Дейв ван Ронк подхвана песента за тъгата, която те обзема, като смъркаш кокаин. По средата на третия куплет ръката ми, която държеше бръснача, застина във въздуха. „Главата ми се мае от уиски — звучеше дрезгавият глас на Дейв, — в корема ми бълбука джин. Докторът рече, че някой ден туй ще ме убие, но не каза кога.“ Ето го отговорът, разбира се. Гузното ми съзнание ме беше навело на мисълта, че майка ми ще умре веднага, а Строб не благоволи да ме поправи — и защо, след като така и не го попитах — но очевидно бях сгрешил.

Докторът рече, че някой ден туй ще ме убие, но не каза кога.

„Защо се самобичувам? — помислих си. — Та нали изборът ми е в съзвучие с естествения порядък в природата? Родителите винаги си отиват преди децата си.“ Онзи мръсник се опита да ме изплаши, да ме изнуди чрез чувството ми за вина, но аз не бях толкова глупав, че да се хвана на въдицата му. В края на краищата всеки се качва на Вагончето на смъртта, нали?

„Опитваш се да омаловажиш вината си. Търсиш начин да се изкараш невинен. Може би разсъждаваш правилно... но когато онзи те принуди да избираш, ти избра да живееш, а майка ти да умре. Колкото и да увърташ, факт е, че пожертва нея, за да се спасиш.“

Отворих очи и се втренчих в отражението си.

— Постъпих правилно — казах. Не бях напълно сигурен в твърдението си, но предполагах, че с течение на времето ще си повярвам.

* * *

С госпожа Маккърди отидохме в болницата и научихме, че състоянието на майка ми се е подобрило. Отидохме в стаята ѝ и аз я попитах дали си спомня за съня си за лунапарка в Лекония. Тя поклати глава:

— Смътно си спомням дори снощното ти посещение. Умирах за сън. Важно ли е?

— Никак — отвърнах и я целунах по слепоочието. — Няма никакво значение.

* * *

След пет дни я изписаха от болницата. Известно време тя понакуцваше, после се оправи, след месец се върна на работа — отначало на половин ден, след това на пълна смяна, все едно нищо не се беше случило. Аз пък се върнах в университета и се хванах на работа в една пицария в Ороно. Заплащането беше мизерно, но парите щяха да стигнат за ремонт на колата ми. Сега тя ми беше необходима повече от всякога — дори някога да ми е харесвало да пътувам на автостоп, бях загубил всякакво желание за подобни авантюри.

Майка ми се опита да откаже цигарите и за кратко време успя. Ала когато един ден по-рано от очакваното пристигнах у дома за пролетната ваканция, заварих кухнята изпълнена с цигарен дим. Макар че се смути, мама предизвикателно ме изгледа:

— Не мога! Съжалявам, Ал — знам колко го искаш и че цигарите наистина ми вредят, но без тях животът ми е празен. Не мога да ги откажа, само че проклинам мига, в който запалих първата цигара.

* * *

Две седмици след като се дипломирах, мама отново получи инсулт — отново в лека форма. Лекарят ѝ чете конско заради цигарите, тя пак се помъчи да ги откаже, ала напълня с двайсет и пет килограма и пак пропуши. Още след първото интервю бях назначен на добре платена длъжност в Портланд — предполагам, че извадих късмет — и започнах да убеждавам мама да прекъсне работа. Отначало тя и е искаше да чуе. Вероятно щях да вдигна ръце от нея, ала един спомен ме караше отново и отново да се опитвам да преодоля ината ѝ, типичен за всички янки.

— Гледай да спестиш някой и друг долар и да се ожениш, мен кучета ме яли — повтаряше тя. — Ако си пръскаш парите заради мен, няма да усетиш вкуса на истинския живот.

— Ти си истинският ми живот — казвах ѝ и я целувах. — Независимо дали ти харесва, но е така.

Накрая се предаде.

Последваха няколко щастливи години — седем на брой. Не живеех с мама, но почти всеки ден отивах да я видя. Играехме на карти, често взимах видеокасети под наем, които гледахме заедно с нея (още щом започнах работа, ѝ подарих видеокасетофон). Прекарвахме си страхотно, както повтаряше тя. Не зная дали дължахме щастието си на Джордж Строб, но наистина бяхме щастливи. А споменът за нощта, през която той ме качи в колата си, не избледня, както очаквах; всяка подробност — как старецът ми каза да си пожелае нещо, щом е пълнолуние, и допирът на ледените пръсти на Строб, когато прикрепих значката на джоба на ризата ми — бе запечатан в паметта ми. Един ден потърсих значката, но не я намерих. Знаех, че беше в мен, когато се пренесох в малкия апартамент във Фалмът — държах я в най-горното чекмедже на нощното шкафче при гребените, двата комплекта копчета за ръкавели и „политическа“ значка с надпис „БИЛ КЛИНТЪН — ПРЕЗИДЕНТ НА БЕЗОПАСНИЯ СЕКС“ — но като я потърсих, беше изчезнала. А когато след един-два дни телефонът иззвъня, веднага разбрах защо плаче госпожа Маккърди. Чух ужасната новина, която непрестанно очаквах; говореното — изговорено, стореното — сторено.

* * *

След погребението, когато върволицата хора, изказващи ми съболезнованията си, най-сетне секна, отидох в къщичката в Харлоу, в която майка ми беше прекарала последните си години, прекалявайки с цигарите и с поничките, поръсени с пудра захар. Доскоро бяхме двамата — Джийн и Алан Паркър — срещу целия свят; сега бях сам.

Прегледах имуществото ѝ, отделих документите, които по-късно трябваше да се уредят, опаковах в кашони вещите, които исках да запазя, и ги поставих в другия край на стаята, за да се различават от кашоните с предмети и дрехи, предназначени за Армията на спасението. Преди да си тръгна, коленичих и надникнах под леглото... видях онова, което през цялото време търсих, без да го признавам пред себе си — прашна значка с надпис „ВОЗИХ СЕ НА ВАГОНЧЕТО НА СМЪРТТА В ЛУНАПАРКА В ЛЕЙКОНИЯ“. Стиснах я в шепата си. Иглата се забодде в плътта ми, ала аз още по-здраво свих юмрук, изпитвайки горчива наслада от болката. Когато отново погледнах

значката, очите ми бяха замъглени от сълзи и буквите изглеждаха двойни. Все едно без специални очила гледах триизмерен филм.

— Доволен ли си? — попитах празната стая. — Достатъчно ли е? — Разбира се, отговор не последва. — Защо изобщо се направи труда? Какъв е смисълът?

Отново нямаше отговор, пък и защо ли да има? Чакаш на опашката, това е всичко. Чакаш на опашката под отровната светлина на оранжевата луна и си пожелаваш нещо. Чакаш на опашката и чуваш писъците на хората; плащат, за да се страхуват, а Вагончето на смъртта винаги им осигурява онова, за което са платили. Може би, когато ти дойде редът, ще се повозиш; може би ще побегнеш. Според мен и в двата случая резултатът е еднакъв. Не би трябвало да е така, но... говореното — изговорено, стореното — сторено.

Вземи си значката и се махай от тук.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.